

Але повернемося до реформування законодавства про банкрутство в Україні, Закон про банкрутство 1999 р. наразі містить окремі вади. На них звертають увагу, зокрема, й іноземні експерти права, наприклад, у процесі вивчення заявки України на отримання статусу країни з ринковою економікою.

Закон містить положення, які можуть бути розцінені як дискримінаційні. Так, наприклад, не всі підприємницькі організації можуть визнаватись банкрутами, чим порушується один із фундаментальних принципів у сфері конкуренції — принцип рівності усіх учасників економічних відносин. Закон про банкрутство виключає казенні підприємства з кола суб'єктів законодавства про банкрутство.

Не можна не залишити поза увагою й те, що Закон про банкрутство надає право місцевим органам самоврядування приймати рішення про те, що процедури банкрутства щодо комунальних підприємств не можуть бути порушені. Це положення знаходиться у прямому конфлікті з Конституцією України — місцеві органи влади на території окремих адміністративних одиниць або стосовно своєї власності забороняють застосовувати законодавство України.

Закон про банкрутство 1999 р. містить тільки одну статтю загального характеру, що стосується участі у справах про банкрутство іноземних суб'єктів права. До того ж ця стаття не містить правил розв'язання проблем заборгованості підприємців, бізнес яких здійснюється у більш ніж одній країні. Запровадження відповідних положень в основний у цій сфері закон дасть можливість запевнити іноземних інвесторів в ефективності процедур банкрутства та про існування рівних умов ведення бізнесу в Україні.

Гуменчук А.М.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

ПРИНЦИП ДОБРОСОВІСНОГО ВИКОНАННЯ ДОГОВОРІВ У МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ

Одним з основних принципів міжнародного права, який закріплений у ст. 26 Віденської конвенції про право міжнародних договорів (*Vienna Convention on the Law of Treaties, 1969*), є принцип *pacta sunt servanda* — «договори мають виконуватися». Цей принцип розкривається і конкретизується у положеннях Конвенції таким чином:

- 1) Кожен чинний, діючий, дійсний міжнародний договір повинен сумлінно виконуватися його учасниками;
- 2) Добросовісним вважається точне, належне, своєчасне і якісне виконання всіх вимог договору;
- 3) Забороняється одностороннє припинення дії чи зміна умов договору;
- 4) Згідно зі ст. 27 Конвенції країни-учасниці цієї Конвенції не мають права посилаючися на положення свого національного законодавства у випадку невиконання ними договору.

Мета роботи — визначити роль та місце загальних принципів права, зокрема принципу добросовісності, у сучасних правових системах, значення цього принципу для міжнародного приватного права.

Завдання роботи — провести аналіз основних концепцій принципу добросовісності у наукових доктринах та міжнародних правових актах, визначити практичне (правозастосовне) значення для договірних відносин, виявити основні проблеми, з якими стикаються сторони при правозастосуванні, та способи їх вирішення.

Актуальність роботи — відсутність глибокого теоретичного аналізу поняття «добросовісність», пошук ефективних шляхів правозастосування; відчутний брак ґрунтовних наукових досліджень цього питання становить значну перешкоду на шляху практичного застосування загально цивілістичних принципів, в тому числі — у судовій практиці.

В юридичній літературі звертається увага на те, що у зобов'язальному праві, як у центральній підгалузі цивільного (у нашому випадку — міжнародного приватного) права, вирішальне значення має саме принцип добросовісності як основна засада виконання цивільних зобов'язань. При цьому важливим джерелом дослідження концепції добросовісного виконання договорів є доктрина та практика міжнародного досвіду. Так, фундаментальна академічна праця Малкольма Шо (Malcolm N. Shaw. International Law. 6th edition) говорить про принцип добросовісності як одне з основних джерел міжнародного права: *«Perhaps the most important general principle, underpinning many international legal rules, is that of good faith. This principle is enshrined in the United Nations Charter, which provides in Article 2 (2) that 'all members, in order to ensure to all of them rights and benefits resulting from membership, shall fulfil in good faith the obligations assumed by them with the present Charter'...One of the basic principles governing the creation and performance of legal obligations, whatever their source, is the principle of good faith»*.

Окрім цієї засадничої доктринальної концепції, принцип добросовісності відображений та закріплений у міжнародній торгівлі (п.1 ст.7 Віденської конвенції ООН «Про міжнародну купівлю-продаж товарів» 1980 р.), міжнародному комерційному обороті (визначається як «добросовісна та чесна ділова практика» — Принципи міжнародних комерційних договорів УНІДРУА), міжнародному комерційному арбітражі (як спосіб врегулювання зовнішньоекономічних спорів) тощо. Більше того, в міжнародному праві саме добросовісність є одним з основних принципів, якими керується суд при тлумаченні міжнародного договору. При цьому добросовісність — це «чесність, відсутність бажання обманути контрагента, намагання встановити істинний зміст міжнародного договору». Засади добросовісного тлумачення безпосередньо впливає з принципу *pacta sunt servanda*, оскільки добросовісне виконання договірних зобов'язань можливе лише у тому випадку, якщо договір здійснюється відповідно до адекватного розуміння.

У міжнародному комерційному обороті, торгівлі принцип добросовісності є фактично сукупністю таких аспектів:

1. Здійснення своїх прав без порушення охоронюваного законом інтересу іншої особи;
2. Дотримання правил ділової етики (зокрема, звичаїв ділового обороту);
3. Надання контрагенту достовірних відомостей про себе та про юридичну особу, від імені та в інтересах якої виступає представник;
4. Надання достовірної інформації про предмет договору тощо.

Наведені вище аспекти добросовісності у разі їх невиконання або неналежного виконання спричиняють перепони у динамічному процесі торгового обороту, здійснення трансакцій тощо. Вирішення цих проблем покладається на судову практику. Імплементация принципу добросовісності в судову практику є актуальним та невідкладним завданням судочинства. Цей процес повинен обумовлюватися двома факторами:

1. Відповідними науковими доробками (формуванням нових доктрин, тобто розробкою теоретичного підґрунтя);
2. Активною поведінкою учасників договірних спорів, в яких сторони мають, серед іншого, ґрунтувати свої позиції по справі з посиланням на вимоги добросовісності і пропонувати суду власні обґрунтовані погляди на застосування цих вимог у договірних правовідносинах.

Гусь А.В.

*Економіко-правовий факультет Національного університету
«Одеська юридична академія» у м. Сімферополі*

МОДЕЛЬ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНСТИТУТУ НЕСПРОМОЖНОСТІ В УКРАЇНІ

Інтеграція України до світових політичних та економічних структур, зокрема до Світової організації торгівлі, визнання її країною з ринковою економікою вимагає вдосконалення законодавства про банкрутство, як однієї з найбільш динамічних сфер. Сьогодні у багатьох високо розвинутих країнах відбувся перегляд чинного законодавства у сфері неспроможності, що стало закономірним та об'єктивним наслідком подолання мирової економічної кризи — причини підвищення кількості підприємств, що є банкрутами

Проблемі реформування законодавства України про банкрутство присвячені праці таких видатних теоретиків і практиків права, як В.В. Джуня, Б.Н. Полякова, М.І. Тітова, В.В. Родзивилук, О.М. Бірюкова та інші.

Метою дослідження є аналіз існуючих режимів правового регулювання банкрутства у світі та визначення найбільш оптимального з них для України.

Транснаціональний характер такого явища, як банкрутство, сприяє розробці світовими державами найбільш ефективного режиму регулювання